

Missionen i undervisningen /

Sörensen, Anna

78 B b B



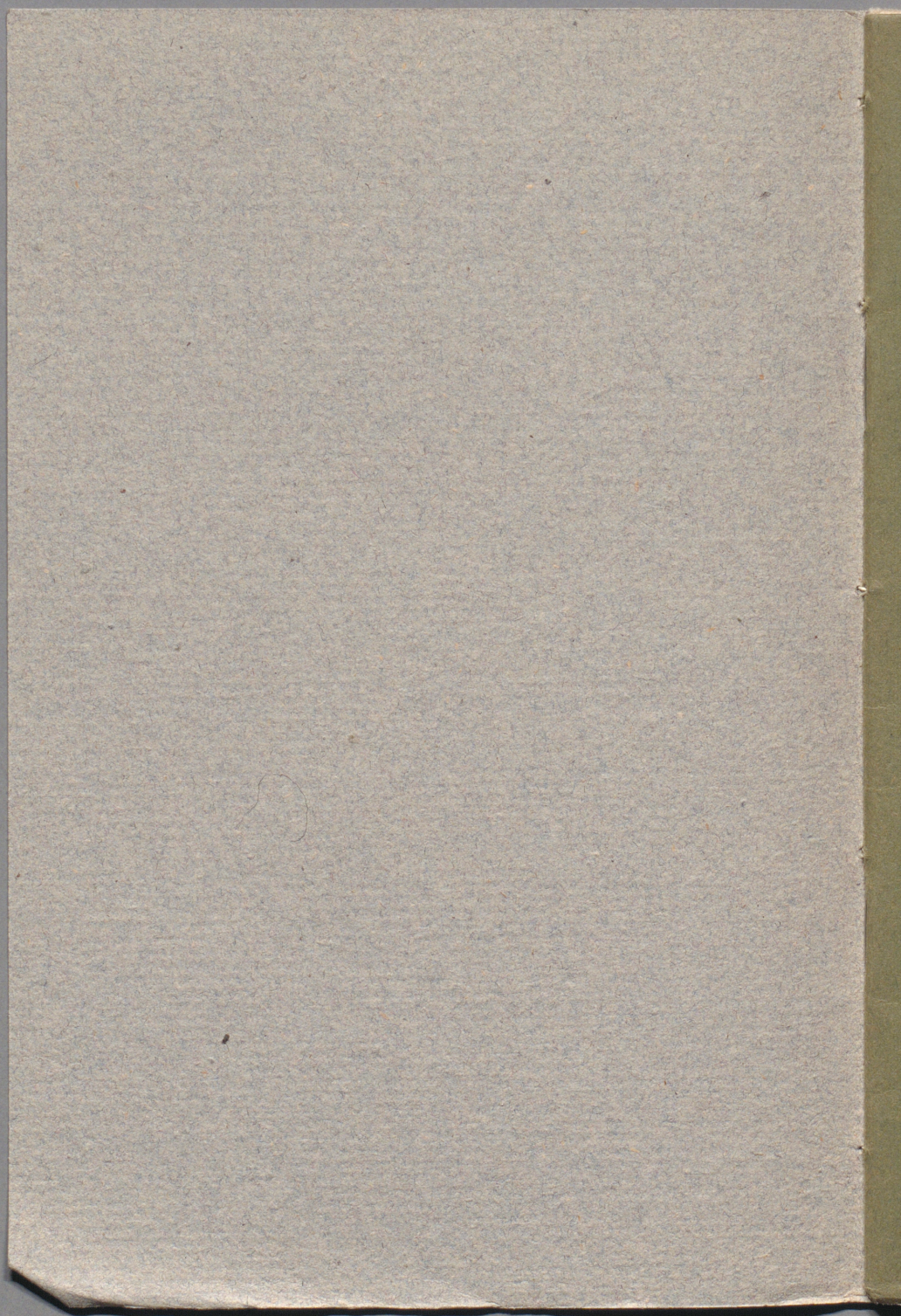
National Library
of Sweden

SÖRENSEN, A.

7836

Bf.





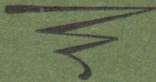
Anders
H. L.
(S. 10)

Anna Sörensen

Missionen

i

undervisningen

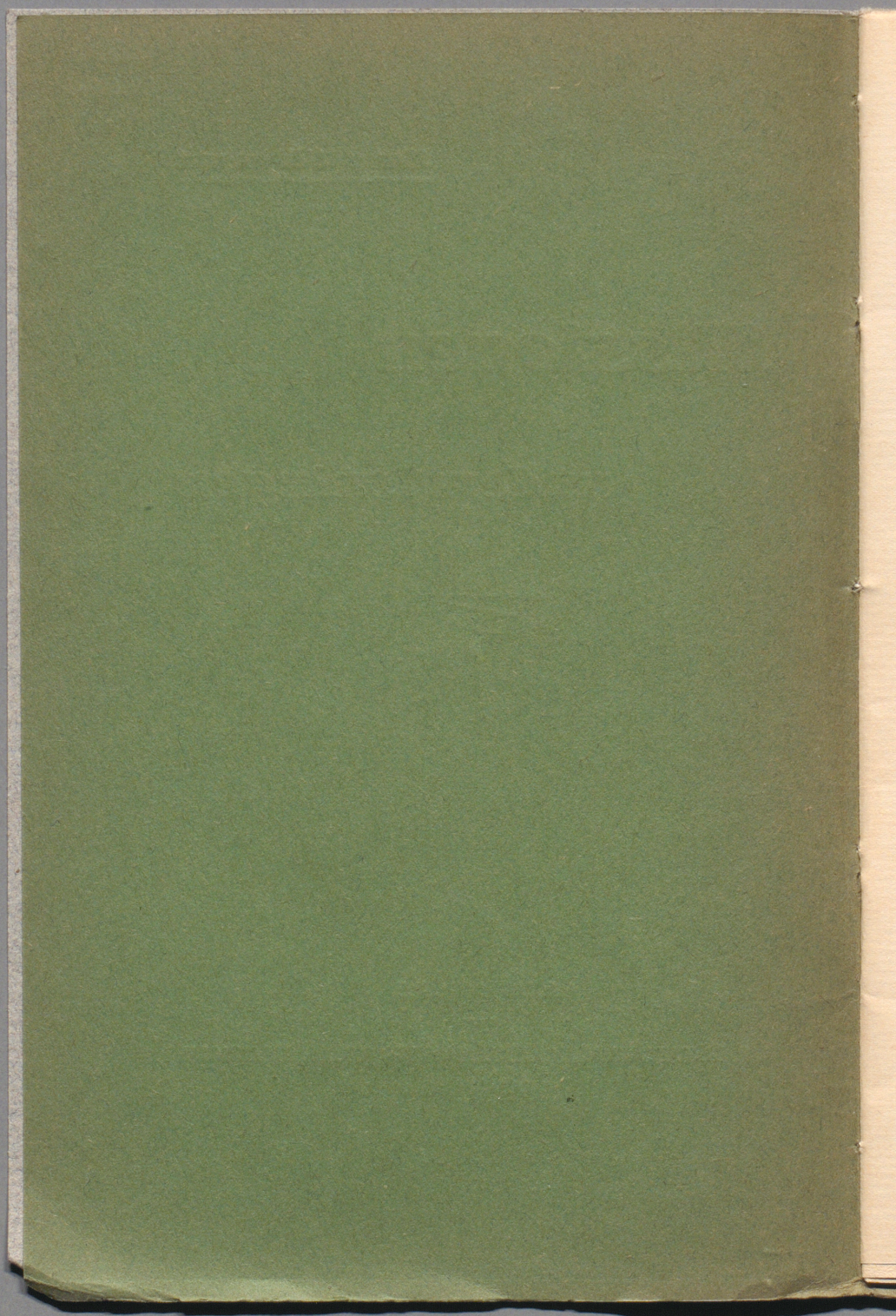


PRIS 30 ÖRE

A.-B. SV. KYRKANS DIAKONISTYRELSES BOKFÖRLAG, STOCKHOLM

(I DISTRIBUTION)

157



ANNA SÖRENSEN

MISSIONEN

I

UNDERVISNINGEN

UPPSALA

SVENSKA KYRKANS MISSIONSSTYRELSES FÖRLAG

A.-B. SV. KYRKANS DIAKONISTYRELSES BOKFÖRLAG, STOCKHOLM
(I DISTRIBUTION)



MISSIO/VEA

VERK/STÄLL

UPPSALA 1918. WRETMANS BOKTRYCKERI. 18088





Missionens ställning i våra läroanstalter är nog, fruktar jag, alltjämt sådan, att då man har att tala om missionen i undervisningen, man måste börja med att med några ord motivera, varför det bör beredas utrymme åt densamma på skolans kursplan. För missionens vänner ligger kanske den synpunkten nära, att det är angeläget att redan de unga få intresse för missionen, om vårt folk skall kunna göra den insats på detta område, som läget kräver. Men detta, att missionen behöver skolan, får icke vara ett avgörande skäl, om det icke kan uppvisas, att skolan behöver missionen. Skolans uppgifter äro redan så mångahanda, att dess målsmän strängt måste vaka över att den icke utnyttjas för några främmande ändamål, även om dessa äro än så behjärtansvärda.

De som närmare tagit kännedom om den kristna missionen i våra dagar ha emellertid säkerligen fått ett starkt intryck av att den är något så världshistoriskt epokgörande, att det innebär en avsevärd brist i bildningen att stå främmande för den, och att alltså mis-

sionsundervisningen ur allmänbildningens synpunkt har sin givna plats i skolans arbete.

För min del har jag den uppfattningen, att just *kristendomsundervisningen behöver missionen* och detta *både ur innehålls- och methodsynpunkt*. Om vi ett par ögonblick stanna inför några av den traditionella kristendomsundervisningens största svagheter, torde det bli uppenbart, att undervisningen om missionen skulle kunna göra just kristendomsundervisningen de största tjänster.

Den största svagheten med våra nuvarande kursplaner i kristendoms-kunskap på skolans lågstadium är ju, att vi till stor del syssla med ett för detta stadium alltför abstrakt stoff, då vi mödas med att försöka ge barnen läror i stället för bilder, vilket vore det för de små mest givande. Vi försöka ju emellertid anknyta den etiskt-dogmatiska undervisningen till berättande stoff ur den bibliska historien och kyrkohistorien. Huvudsakligen blir det ju den bibliska historien, som får släppa till detta stoff, vilket har med sig den faran, att t. ex. Josef och David och Paulus behandlas om och om igen. Då därtill kommer, att kursen i biblisk historia ofta är så lagd, att samma berättelse återkommer på flera olika stadier, så blir stoffet ännu mera uttröskat. Här erbjuder nu missionshistorien ett rikt berättelsestoff, som också lättare kan lösryckas ur sitt historiska sammanhang.

Och missionsberättelser ha de yppersta anknytningspunkter i barnens själsliv. De äro så speciellt ägnade att fånga just barnens uppmärksamhet. Intresset för de främmande länderna, allt det nya, underbara, märkvärdiga, det är ju just något, som tillhör

barn i sagoåldern. Och även för indianboksåldern har missionshistorien åtskilligt att bjuda. Det roar barnen att höra om de primitiva folkens liv, deras jakter och strider, att följa missionärerna på deras äventyrliga resor. Missionsberättelserna möta barnens intresse för händelser och verksamhet. Att följa en missionsstations öden, allt från den stund, då den förste missionären börjar sin långa resa dit, ända till den tid, då kyrka och skola byggas, det blir ju en berättelse full av intresse icke minst för en pojke med livligt verksamhetsbegär och med särskild aktning för människor, som uträtta något. Och är icke t. ex. berättelsen om Patons arbete på Söderhavsöarna lika spännande som någon äventyrsbok, på samma gång som den ger så mycket för det religiösa sinnet?

En annan stor svårighet i den traditionella kristendomsundervisningen på lågstadiet är ju, att den, där kyrkohistorien och särskilt våra dagars kyrkohistoria icke beredes plats redan på detta stadium, i så hög grad förlägger tyngdpunkten i den historiska undervisningen till en längesedan förfluten tid, så att barnen lätt få det intrycket, att allt vad de få höra om vad Gud gör och hur Gud styr är något, som endast gäller gamla tider, icke något, som har avseende på vår tid. Missionshistorien visar dem däremot, att kristendomen är en verklighet nu. Även i fråga om kristendomsundervisningen borde väl få gälla, vad alla pedagoger eljes äro ense om, att man bör sätta undervisningen i förbindelse med det levande livet. På många håll i vårt land torde det nog också vara så, att missionen är ett område, där skolan lätt finner en anknytning till religiösa intressen i flera av barnens hem. Men

framför allt är det en viktig uppgift för kristendomsundervisningen att visa barnen, att Gud verkar än, och — på de högre stadierna — att vi nu stå mitt i en levande historia på detta område.

Icke minst värdefullt blir missionsstudiet därigenom, att de unga i detta, just i den ålder, då de ha behov av hjältebeundran, och då de ideal, som de utvälja åt sig, betyda så mycket för deras karaktärsbildning, få möta de stora personligheter, som missionshistorien är så rik på. Hur etiskt uppfostrande måste det icke t. ex. vara för dem att se Peter Fjellstedts ihärdiga kamp mot fattigdomen under skolåren, Georg Pilkingtons villiga offersinne, Hudson Taylors tapperhet i umbäranden, Axel Liljestrands uthålliga, trofasta lydnad mot den uppgift, han sett som sin, Mary Reeds, de spetälskas apostels, förmåga att göra en livsuppgift av det lidande, som drabbat henne. Men det är icke mindre religiöst uppfostrande, ty de kunna icke undgå att se vad som är kraftkällan i dessa personligheters liv. »Det bästa jag fått av missionsstudiet», skriver Ingeborg Wikander, »har jag säkerligen fått just genom bekantskapen med denna rad av härliga, starka människoliv, dessa människor, som blevo stora genom att Guds kraft fick vara stark och mäktig i dem.» Och för att se saken även ur kunskapssynpunkt, lära sig inte barnen på detta sätt mer om trons väsen än genom aldrig så många dogmatiska utredningar om den?

Det torde redan framgå av vad jag sagt, att enligt min mening *missionsstudiet har en uppgift på skolans alla stadier*. Naturligtvis icke som ett nytt, särskilt ämne utan i samband med den övriga kursen. Det tjänar där till att belysa andra delar av ämnet. Har

läraren intresse för saken och alltså icke nöjer sig med att äga blott några en gång för alla inlärdas kunskaper i ämnet utan står i ständig kontakt med missionsarbetet, då blir det naturligt för honom att låta det verka befruktande på hela kristendomsämnet, och han finner talrika tillfällen att illustrera sin undervisning med exempel från missionen. Men dessutom kräver missionsundervisningen en bestämd plats på kristendoms-kunskapens kursplan i sammanhang med kyrkohistorien. Kyrkohistorien skall givetvis likaväl som annan historieundervisning ha till syfte att orientera de unga för det liv, som de själva skola leva, så att de se de uppgifter, som föreligga, och kan då icke förbigå en särskilt för vår tid så viktig faktor i den kristna kyrkans utveckling som missionen.

Då jag nu övergår till att tala om hur jag tänker mig missionsundervisningen lagd på olika stadier, begränsar jag mig till att tala om missionen i kristendomsundervisningen. Dess ställning i geografiundervisningen förefaller mig så självklar, att det torde vara onödigt att här upptaga den saken. Man kan ju icke skildra Söderhavsöarna, som om aldrig någon missionär verkat där. Icke heller försummar väl gärna någon lärare i geografi tillfället att intressera barnen för Afrika genom att låta dem följa Livingstone på hans färder. Även då det gäller att låta barnen lära känna de icke-kristna folkens seder och bruk, ger ju missionsstudiet läraren mycken hjälp. Hur levande blir t. ex. icke barnens kunskap om de indiska barnänkornas liv, om de få följa Pandita Ramabais arbete för dessa. Jag vill här endast betona vikten av sam-

arbete mellan geografi- och kristendoms lärarna i skolor med facklärare.

Det är ju ett framsteg, att i folkundervisningskommitténs förslag till kursplan för folkskolan missionen på det hela taget omnämnts. Emellertid är det en ganska anspråkslös plats, som beredes den. Det heter i kommitténs anmärkningar till kursplanen:

»I den mån tiden medgiver, böra lärjungarna, helst under det sjätte skolåret, få läsa enkla berättelser om några av de största kristna personligheterna från olika tider, i främsta rummet Martin Luther. I fråga om missionen bör tillses, att vid lämpliga tillfällen, exempelvis vid genomgåendet av apostlagärningarna eller den ovan omnämnda läsningen av berättelser om kristna personligheter, några enkla meddelanden lämnas om utbredningen särskilt av den svenska missionen ävensom om svenska kyrkoförsamlingar i främmande länder. Härvid bör det emellertid ihågkommas, att tillfällen till fullständigande av dessa meddelanden kunna erbjuda sig vid undervisningen i andra ämnen, särskilt geografien.»

Får man icke mera utrymme för missionsundervisningen, då är det givetvis av stor betydelse, att läraren verkligen utnyttjar de »lämpliga tillfällena». Sådana finnas, som nämnts, i kristendomsämnets olika grenar: katekes, biblisk historia och bibelläsning, om vi nu skola hålla oss till den traditionella uppdelningen av ämnet. Och man behöver ingalunda pressa fram missionssynpunkter, där de icke ge sig osökt. Jag nämner några få exempel.

Kan man få ett förträffligare illustrationsmaterial till olika slag av avguderier än genom att berätta för

barnen japanen Kanso Utschimuras historia, så att de få höra om hans ängslan och oro under barnåren, då han trodde, att det fanns åtta millioner gudar, en gud i varje tempel, och tyngdes av svårigheten att vara dem alla till behag. Få de sedan bli vittne till hur ett nytt liv börjar för honom, när han inser, att det finnes blott en enda Gud, då förstå de hans bittra besvikelse, när han får lära känna det s. k. kristna västerlandet och finner, att människorna där tillbedja lika usla avgudar som någonsin hans landsmän. Då kunna de känna udden i hans fråga: »Äro inte sol, måne och stjärnor mer tillbedjansvärda ting än pengar, hedersposter och tomt prål?» Den historien kan man erinra om, också då man läser Luthers förklaring till bönen »Helgat varde ditt namn», ordet om vår plikt att »leva heligt såsom Guds barn».

Det för barnen ofta så abstrakta, ofattbara talet om hur Anden kallar, församlar, upplyser, helgar hela kristenheten på jorden söker katekesnämnden ju göra konkret genom att fatta Andens verksamhet som Kristi fortsatta verk. »Fasthåller man denna utgångspunkt», säger nämnden, »och så tänker på evangeliets, 'Ordets' gång kring jorden, är det ju, som såge man Herren Kristus själv vandra från land till land för att så uppfylla sitt löfte att uppsöka och draga till sig också de 'andra fåren', som han under sitt jordeliv ej nådde fram till, att de måtte bli va 'en hjord och en herde'.»

När man läser biblisk historia, har man ju icke samma behov av missionshistorien som belysningsmedel. Framför allt är det väl här Pauli liv, som ger anknytningspunkter för samtal om mission.

Paulus missionären, det kan bli något levande och gripbart för barnen på ett helt annat sätt än han blivit för alla de generationer, som närmast fått lära känna honom som dogmatiker.

Under bibelläsningen kan man t. ex. stanna vid dessa ord: »Och när han såg folkskarorna, ömkade han sig över dem, eftersom de voro så plågade och uppgivna, lika får, som inte hava någon herde.» Jesu förbarmande med folket kan väcka missionssinnet hos ett och annat av barnen och ge dem förutsättningar att mottaga Jesu ord: »Skörden är mycken, men arbetarna äro få. Bedjen fördenskull skördens Herre, att han sänder ut arbetare till sin skörd!»

Och vill man klargöra för barnen, vad vi äga i bibeln, då har man en god hjälp av att visa dem, vad den betyder för de folk, för vilka den är något nytt. Man kan t. ex. berätta för dem om de kristna koreanerna, som föra bibeln med sig vart de gå, och som äro outtröttliga i att göra offer för att sprida bibeln bland sina landsmän.

Men det tillfälliga sätt, på vilket missionen sålunda kan föras på tal i skolan, borde vara endast en förberedelse för den verkliga kunskap om den, som man måste ge barnen redan i folkskolan. Och den givna platsen för denna är naturligtvis kyrkohistorien. Att kyrkohistorien bör ha ett icke oväsentligt utrymme på folkskolans kursplan, det förutsätter jag då som en självklar sak.

Redan när man talar om Ansgar, bör man klagöra, att våra dagars mission är en fortsättning på det

arbete, som gjordes, då vårt land kristnades. Det förefaller vara självklart, men det är ofta en främmande tanke, även för bildade människor. I sammanhang med Franckes historia får man anledning att ingå på hur tamulmissionen grundlägges.

Men en mera sammanhängande missionsundervisning lämpar sig tydligen bäst, då man kommit till vår egen tid, alltså såsom avslutning på den kyrkohistoriska kursen. Det minimum av timmar, som en sådan undervisning skulle kräva, skulle jag efter min erfarenhet vilja sätta till tolv. Då förutsätter jag emellertid, att ett och annat är undångjort genom geografiundervisningen och den föregående, mera tillfälliga behandlingen av missionen. Och likväl torde detta timalfordra, att man ekonomiserar med tiden. Vad man vill vinna är givetvis icke någon systematisk kunskap utan en smula orientering. Det är sålunda bättre, att barnen få lära känna en missionsstation på varje missionsfält någon smula utförligt, än att de få höra dem uppräknas allesamman. Så mycket som möjligt bör man även samla undervisningen kring några personligheter. Jag tänker mig, att de tolv timmarna skulle kunna användas t. ex. på följande sätt:

- 1) Peter Fjellstedt och missionsintressets uppkomst i Sverige.
- 2) Missionen bland lapparna.
- 3)—5) Allmän översikt av missionsläget. I sammanhang härmed något om de icke-kristna religionerna.
- 6) Svenska kyrkans mission bland zuluerna med huvudvikten t. ex. förlagd till Oscarsbergs station med skildring av prediko- och skolverksamhet.

- 7) Axel Liljestrand och Rhodesiamissionen.
- 8) Svenska kyrkans norra indiska missionsfält med en blick tillbaka på tamulmissionens historia.
- 9) Södra indiska fältet med tyngdpunkten lagd på stationen Tirupatur och läkarmissionen.
- 10) Evangeliska Fosterlandsstiftelsens mission i Ostafrika med utgångspunkt i en skildring av den förste svenske missionären i Kunama Carl Johan Carlsson.
- 11) Svenska Missionsförbundets mission i Kongo och dess grundläggare, Nils Westlind.
- 12) Svenska missionen i Kina med tillbakablick på Hudson Taylor och en blick framåt på det arbete, Svenska kyrkans mission hoppas få göra i Kina.

Som biprodukt kan denna översikt av missionsläget och vår svenska mission ge en smula kunskap om de icke-kristna religionernas mest karakteristiska drag. Behöver det sägas, att det icke får finnas en nyans av något försmädande, när man talar om andra folks religioner, om vi icke vilja höra våra elever en gång håna vår egen religion. Tvärtom böra de just genom denna undervisning få lära sig vördnad inför varje religion, t. ex. genom att få se den heta, självupppoffrande törsten efter Gud hos Indiens folk. Kristendomens företrädare framför andra religioner kan man få tillfälle att visa dem på utan att tala ned-sättande om de senare. Vad säger t. ex. icke Utschimuras vittnesbörd: »Kristendomen allena verkar inifrån och utåt. Den är det, varefter hedendomen med tårar sökt och trevat. Den visar oss icke blott det goda, utan den gör oss goda.» »Tappra, ärliga, rättskaffens människor finns det även i hedendomen,

men till goda människor kan, som jag tror, endast Jesu Kristi religion göra oss». En liknande erfarenhet har Pandita Ramabai uttalat, då hon jämför hinduernas heliga skrifter med Jesu evangelium. Hon skriver: »Under det att de förra giva oss några föreskrifter att älska, skänker Jesus oss nåd att utföra dem. O, vilken himmelsvid skillnad är ej detta. Föreskrifterna kunna liknas vid en ångmaskin, stående på spåret, med stora möjligheter. Kristus och hans evangelium är ångan, den drivande kraften, som allena förmår sätta maskinen i rörelse.»

I fråga om flickskolan och högre allmänna läroverk äger givetvis mycket av det som nu sagts om folkskolan sin tillämpning på motsvarande stadier. Från goss-läroverken har jag emellertid ingen erfarenhet och måste alltså lämna dem därhän. Vad flickskolan beträffar, tror jag icke, att missionsundervisningen kan komma riktigt till sin rätt där med den kursfördelning, som torde vara den vanligaste. Rätta tidpunkten för den konkreta missionshistorien, för missionsbiografierna äro enligt min mening mellanstadiet, fjärde och femte klasserna. Men under de åren sysslar man ju i flickskolan vanligen i stället med så svåra saker som Israels historia, Staves Jesu liv och katekes för att först i de högsta klasserna nå fram till kyrkohistorien, som där ofta får ta alla timmarna (båda timmarna är det väl oftast helt enkelt), så att ingen tid blir övrig för samtal om de frågor, som ändå på det stadiet infunnit sig. Enligt min mening vore det en lämpligare kursfördelning, om man toge konkreta bilder ur kyrkohistorien på mellanstadiet och däremot flyttade upp något av

det svårare stoffet till de högsta klasserna. Då kunde också missionshistorien komma in på sin rätta plats, under den ålder just, då barnens intresse är som mest utåtvänt, och då de omedelbart gripas av människor, som gjort något. Visserligen behövde man även på högsta stadiet vid avslutningen av en fördjupande översikt av kyrkohistorien återkomma till missionen, men nu inte för att ge livsbilder ur dess historia utan för att ta upp sådant, som lämpar sig bättre här än på mellanstadiet: en översikt av missionsläget just nu, kristendomens beröring med de icke-kristna religionerna, de viktigaste svenska missionsksamfunden samt diskussion om missionens motiv o. d. Ungefär sex lektioner tänker jag mig skulle behöva anslås åt missionen i åttonde klassen, om den fått tolv à sexton timmar på mellanstadiet.

Skall missionsundervisningen komma till sin rätt i skolornas undervisning, är det givetvis av största vikt, att seminarierna ge de erforderliga förutsättningarna. I 1914 års undervisningsplan för folkskoleseminarierna är detta också behjärtat. Det heter där om fjärde klassens kurs: »Kyrkohistorien fortsatt och avslutad med särskild uppmärksamhet fäst vid den svenska kyrkans historia och missionshistorien.» Väsentligen måste ju emellertid på detta stadium det biografiska kunskapsstoffet hänvisas till elevernas studium på egen hand. Här blir lärarens huvudsakliga uppgift att leda samtal om missionens motiv och uppgift, att något visa på missionsproblemen, att samtala med eleverna om missionens metodiska behandling i folkskolan samt att ge erforderliga bibliografiska upplysningar till

vägledning i den mångskiftande och till värdet mycket olikartade litteratur, som finnes på området.

En god hjälp, när det gäller att orientera sig i litteraturen, fingo vi förra året, dels i en uppsats, Missionens studium, av J. E. Lundahl i Illustrerad tidskrifts majhäfte, dels i en broschyr av Elin Silén med titeln Mission och missionsstudium utg. på Diakonistyrelsens förlag. Det som likväl gör hela litteraturfrågan så bekymmersam är emellertid det förhållandet, att mycket av missionslitteraturen står på en så låg nivå icke blott estetiskt och formellt utan, vad vida värre är, ur religiös synpunkt. Jag behöver t. ex. endast erinra om den kvantitativa synpunkt på bönen, som man så ofta möter i missionskrifter. Man måste mången gång draga sig för att sätta dylik litteratur i händerna på de unga. Hos de okritiska kan ett dylikt betraktelsesätt vinna insteg, hos de kritiska väcker det måhända avsmak och förakt för även det ämne, som behandlas. Här föreligger en viktig uppgift för missionsundervisningens vänner att skaffa till stånd en litteratur, som icke genom bristen på kultur stöter bort läsaren, innan han hunnit få tillräckligt intresse för saken för att se bort från sådant. Vi ha ju också sett glädjande ansatser att lyfta den ifrågavarande litteraturen.

Vad de direkt för skolan avsedda böckerna beträffar, så brukar ju våra kyrkohistorier innehålla några, ehuru väl så kortfattade uppgifter om missionen. Det är att hoppas, att dessa allt mer komma att kompletteras av bredare skildringar.

Mycket kan ämnet vinna genom att undervisningen sättes i organiskt samband med barnens fria läsning.

Man måste därför tillse, att skolbiblioteken innehålla lämplig litteratur. Just nu tycks man i olika kretsar ha blivit intresserad för anskaffande av lämplig barnlitteratur på området. Så har Svenska kyrkans missionsstyrels förlag utgivit en serie missionsberättelser, avsedda för små barn. På initiativ av Lärarinnornas missionsförening har såsom n:r 1 i en skriftserie på Lindblads förlag utkommit en broschyr om Sydafrika av Gurly Norenus. (Den utgives samtidigt på Svenska kyrkans missionsstyrels förlag.) Svenska missionsförbundets söndagsskolebibliotek innehåller en serie missionsberättelser och en serie 25-öres missionärsbiografier, dessa senare av J. E. Lundahl. Bland dessa förekomma t. ex. Livingstone, indianmissionären Zeisberger, Robert Morrisson och François Coillard. Allt detta är sådant, som man gärna ser i skolbiblioteken. Det blir bara för många små häften och för få böcker. Det är emellertid så väl, att även på detta området barn alldeles förträffligt kunna tillägna sig även sådana böcker, som icke direkt äro skrivna för deras räkning. Sådana böcker böra givetvis också finnas i skolbiblioteket. Fahs bok om Alexander Mackay, Ugandas vite arbetare, läses t. ex. med förtjusning som en rolig bok av tolvåringar.

Missionsundervisningen har också på senare tiden fått till sin hjälp missionskartor. En förträfflig sådan är Religions- och missionskarta på initiativ av Svenska folkskolans vänner utarbetad av Allmänna svenska missionskonferensens arbetskommitté. Den erhålles på Evang. Fosterlandsstiftelsens förlag och Svenska missionsförbundets expedition. Mindre lyckad ur pedagogisk synpunkt är däremot den karta över Svenska

kyrkans missionsfält, som utgivits av Svenska kyrkans missionsstyrelse. På samma karta sitta där bredvid varandra och därtill i väsentligt olika skala Sydafrika och Sydindien, visserligen skilda genom ett svart streck men ändå så, att bilden av dessa halvöar bredvid varandra torde komma att förvirra barnen.

Scioptikonbilder äro ju förträffligt ägnade att illustrera undervisningen. Det vore önskvärt, att det utarbetades lämpliga serier, direkt anpassade efter skolans kurser.

Skolorna, särskilt flickskolorna, få ofta stöd i sin missionsundervisning genom föredrag, som hållas i skolorna av t. ex. Svenska kvinnors missionsförening eller kristliga gymnasiströrelsens resesekreterare. Jag är mycket tacksam mot dessa föredragshållare, som så många gånger berett mig glädje, men jag undrar i alla fall, om det arbete, som nedlägges på detta sätt, ger motsvarande resultat. Det blir ingen plan i det hela. Och kan det inte tänkas, att dessa missionsföredrag tar ifrån skolan känslan av ansvar för missionsundervisningen? Jag tror, att det vore bättre, om t. ex. Svenska kvinnors missionsförening satte in sina krafter på att försöka hjälpa lärarna att bli bättre rustade för arbetet än på att komma då och då och göra lärarnas arbete.

Om man nu i en skola nedlagt så här mycket arbete på undervisning om missionen, så hoppas man naturligtvis, att man därigenom skall giva icke endast kunskap om utan också intresse för densamma. Men nu säger den moderna pedagogiken: no impression without expression, intet intryck, som inte på något

sätt tar sig uttryck. Och det är ju just en av de pedagogiska förtjänsterna hos missionen, att den tilltalar barnens sinne för aktivitet. Skall då icke skolan ge dem tillfälle att göra något för missionen? Det har förefallit många missionsintresserad lärare som en självklar sak, och i åtskilliga skolor förekommer nog, att barnen ha en missionssparbössa, i vilken de samla bidrag till ett eller annat missionsändamål eller att flickorna komma tillsammans och sy för missionen. Sådant kan ju också, om det skötes grannlaga, möjligen gå för sig i en flickskola, åtminstone i de stora städerna, där man kan räkna med att föräldrarna sätta sina barn endast i en sådan skola, vars anda de gilla. Men det är alltid en vansklighets sak, och särskilt vansklighets är det att på sådant sätt ta barnen aktivt i anspråk i folkskolan, i en obligatorisk skola. Gärna må läraren peka på att redan barnen kunna göra offer för missionen, men att organisera något sådant, det måste nog i regel få vara hemmets och söndagsskolans sak. På det religiösa området skadar det för övrigt enligt min mening icke, om det blir en smula avstånd mellan intryck och uttryck. Det kan icke vara skolans uppgift att ge de unga en livsåskådning utan att ge dem förutsättningar att skaffa sig en sådan. Men då skola vi icke heller driva dem till handlingar, som förutsätta en bestämd åskådning. Vi voro i min generation icke så handlingskraftiga och aktiva i vår ungdom, som nutidens unga äro, men ha de icke å sin sida förlorat något, som vi ägde? Någon har sagt: »Vår tids ungdom har benägenhet att svara, innan den hunnit fråga, och att fråga, innan den hunnit lyssna». Har icke all denna agitation, som ungdomen nu för tiden är

utsatt för, sin del i detta? Låt åtminstone icke skolan göra sig delaktig i detta för tidiga handlande, som tar från de unga förmågan att lyssna! Låt oss sträva efter att ge barnen förutsättningarna för missionssinnet: viljan att tjäna och kärlek till den, om vilken evangeliet handlar, och därtill insikt om Sveriges läge i missionsavseende! Då kunna vi nog hoppas, att även utan påträngande agitation detta sinne hos en och annan skall utlösas i handling. Så kan även den mest diskreta missionsundervisning bäras av den bönen:

»Gud bygge Sverige till en stad,
en strålande på höjden,
vars kämpaskara fri och glad
förkunnar frälsningsfröjden!»

NYARE MISSIONSLITTERATUR

utgiven av Svenska Kyrkans Missionsstyrelse.

Ett dyrbart arv. Vårt nya missionsfält i Indien av A. B. Johansson, kontr.-prost, f. d. missionär, med förord av ärkebiskop d:r Nathan Söderblom. Rikt illustrerad. Pris kr. 1.50.

En nationellt-kyrklig hederssak. Något om den evangelisk-lutherska Tamulmissionen i Indien av *Carl Anshelm*. Pris 25 öre.

Svenska Kyrkans Missionsarbetare 1876—1916. Ett album innehållande 99 porträtt jämte biografiska data för svenska kyrkans samtliga missionsarbetare. Tryckt på fint planschpapper. Pris häft. kr. 1.50, inb. i kloth. kr. 2.50.

Gangais Pilgrimsfärd. Av A. C. Clayton. Auktoriserad översättning av I. H—d. Illustrerad. Pris 75 öre.

Livsbilder ur den evangelisk-lutherska missionen bland tamulerfolket i Ostindien 1705—1840. Fyra delar å tillsammans 1,038 sidor. Nedsatt pris för alla fyra delarna kr. 5.—. Rekvireras direkt från Missionsstyrelsens förlag, Uppsala.

En rundresa till Svenska Kyrkans missionsstationer i Sydindien. Av *Gertrud Frykholm*. Med 38 illustrationer och karta. Andra översedda upplagan. Pris 1 kr.

Sydafrika. Missionsbilder för Sveriges ungdom. Med 24 illustrationer och karta. Av *Gurly Norenius*. Pris 50 öre.

Liv och död. Levnadsteckningar av sju hädangångna kvinnliga missionsarbetare av *Elin Silén*. Illustr. Pris kr. 1.50.

Missionsberättelser för barn.

1. **Kulutya.** En zulugosses historia. Av *Alfhild Fristedt*. 1 illustration. Pris 10 öre.

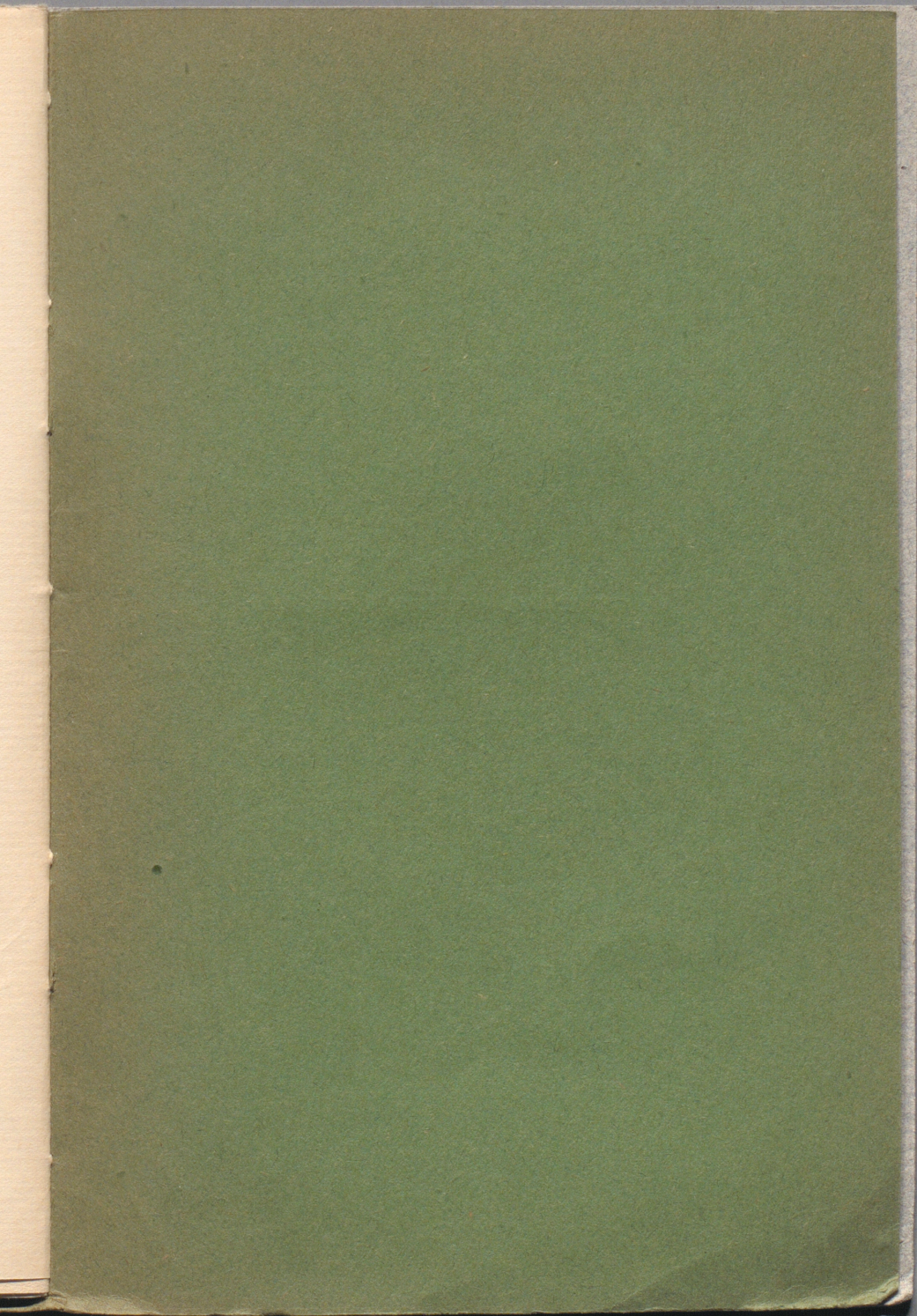
2. **Lilla Kamatchi.** Livsbild från Indien av missionär A. C. Clayton. Bearb. från engelskan. 3 illustr. Pris 10 öre.

3. **Gull-Britta bland de svarta.** Skildring från Natal. Av *Gertrud Segerbrand*. Illustr. Pris 10 öre.

4. **Oxpojken Manikam och springoxen Völappen.** Berättelse från Indien. Av *Ester Petersson*. Illustr. Pris 10 öre.

5. **Tulasi.** Skildring från Indiens barnavärld av *Ellen Håkansson*. Illustr. Pris 10 öre.

Ovanstående skrifter rekvireras antingen genom bokhandeln eller direkt från Missionsstyrelsens förlag, *Uppsala*. Vid rekvisition direkt från förlaget för minst 10 kr. lämnas 20 % rabatt, och skrifterna försändas fraktfritt.



UPPSALA 1918. WRETMANS BOKTRYCKERI

